295 (514)

Исак Шайбеков

Шабдан кошуну

ПАПКА
ДЛЯ
БУМАГ

Мазмуну

№	чыг. аты (темасы)	бети
1.	Шабдан кошогу . . . (Өз кол жазмасы жана көчүрмөсү)	1-35

Жогорку кошокту Исак Шайбеков жазган 1933 жылы.

Арабча 1953-жылы которулган.
2 экз. машин. 35 бет.

1946-жылы тапшырылган

№514/295
35 стр.

Папка для бумаг

Исак Шайбеков.

Шабдан кошогу

Арт. 1063
2р. 15к.

Мазмуну (514) 295

Шабдан жомогу 1–35

Жазган: И. Шайбеков

1933-жыл 687 сап

Эскертүү: араб алфавити менен жазылган оригиналы кичинекей дептерчеде. Көчүрмөсү 2 экземпляр, машинке менен басылган

(16)

№ 514

...тут языка, литературы и истории
ОТДЕЛ РУКОПИСЕЙ
Инв. № 295
40 стр. 1981 г.
ФАН СССР гор. Фрунзе

Исак Шайбеков

Шабдан кошогу.

Тапшырган жана жазган: Исак Шайбеков

1946=ж. 18=апрель.

قاقاسالغان باغیم
قارغالیبان قاراغو
قاي ملل، اوق سانی
قالدە بیبی قاراغین

کوز قلم ایز یزیکی
قالدی باغین سالباغین
قانا بولسە بارغی
ارجە برلی قاباغین

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Институт языка, литературы и истории
ОТДЕЛ РУКОПИСЕЙ
Инв. № 295
40 стр. 1981 г.
ФАН СССР гор. Фрунзе

بارسا مالەن تازاى

... بەرىن باراى
باسقان ... سالمسەم
جيقارسىز وسازاى

وتاق بولدى باسا
ايلە بولدى تازاى
وبتەب قىسا جيقارىب
ول قەمارىن باراى

بىشى ... دىلار
بازاى ... تەقانى
ولى تابىدان تابادى
بار سندى تازانى

ورتە قندو بازدىب
ايلىگەندو اتانى
بىن گە شدا جيىنى
ولدى گە نەن باساى

بار شابدان سابا زدىب
باتوب تاتقا بازاى
كەبرەگە بىب بازغە
كەزبەبلىك سازانى

اون بىشندە اتالغان
وق اتقاندە بازتافان
اوگىندە قىلغان بىتىرى
اوكىرلىنا باستالغان

قىرغاندە نابزادە لىدا
قىق جىلى اوكىندا
قىر بولەدى دوشانى
قىلىپ بابادان لىدىنا

اوقان آدام تاتا تالغان
بازار تاج جونكەنا
قتىن ... ... قىلسەل
كىرىب تەرغان قولىنا

تازان قىلغان دوشاندى
قىرغىن قىلغان جىبولىنا
بازاكام مەن دىدائى
قىلىپ باغان سلىنا

قزاق قىرغىز ساربافىس
بازى ساسز تالىس
اىدى تابىن تەزاسە
بارشندى بىرادىس

11

جىناي مه‌نه‌ن قىرغىزدان
بىر عجا لهشىق كىز دهپ دانا
قىناي ادرووس ته كهره
جىنالپاسى كىزدهى جهبر جاي

سولتان اروق بىر جاقى
اوتقان
تاپارىق قىسقان
اوتق بهك تهك برته يهون
جىعارىپ كهل قىرغىزدان

قىرغىز مه‌نه‌ن قىرتقان
سولتقان تالاي ياراپدان
بولدى بهك ن سىزدهو
قزاق قىرغىز تاراپدان

اوغالپادام سىزدهى جهنگ
اسىرغى عجهم عرابدان
اهل يلقان اوبهو
كه‌تهس نه بهستايا پادان

قىرغىز قزاق اكهسلهون
اركه جىتقان اجاپتان
انه كه‌ن مه‌نه‌ن اجىرات
جهتكه‌ن سىزگه تاپادان

مه‌ن اولسه‌م كهپ سهندهن

جه‌تقار قاسىزىنه باتقان
جاتقان مه‌نه‌ن برآقپس
جارجاپ ايدى جاما تقان

بوى دهيدى جىنىزباى
جىنه بولوپ بهكه‌ل جاتقان
اوز الخازه جىنقپس
اوبقان كه‌ن تهكه‌ب جاتقان

سىزدهى مهمارتپه‌لهرىبىز
بيجارانى كهپ باتقان
الى زر پادق بولس
جىنى مه‌نه‌ن سىزتوقان

ابتقان مه‌ن دهى ستقاغا
الىق قىلدىق جىتقان
اسىق سىزدهى جىعارىپ
اوشبونداى قرغىزدان

مه‌كه جىليك ده اكهى
شىقداى تغرن قىزباقى
تامانلهپ دهپ اتىجان
تالقاغان چاپارمو

قالقداعى جالعىش

الىپ الىپ زار قاقدى
الىپ برىپ الا اردى
پادشاه نعا كىپ جاقىپ

قارغاى نازداق لعو الغان
قالاقى كىز دەپ جول جالغان
قان سىاقى قان اتاج
قالاق قان بارىپ اوجى الغان

قاغاسان قول قاجو بىسە
قابىرى مەنەن قول سالغان
وجىلى اشاكى للكە نەە
عيقا ايا سىتان سەل سالغان

قرعاقەو نازداق آلغان
قىساىدى كىز دەپ قول جالغان
قەمى سەنەن اچى اتاج
قىساىدان بارىپ اوجى الغان

اند جان مىن نامەنلەن
باغىندىپ الغان جىن
انداى سەن جاعىنا
اللەن بىشى جىندى تامىلدە

قرار قرغزار كىس جعل

بارى بولعان كىزگە جاع
بزگە جىرگەن آدادغا
بولوب بردىنى جەمىلدەن

باباكە اچى مىنا بىاب
اولگەن بولعان دوسەلدەن
قارغاى جىبو قالغىدب
جىز الغانىز كە مىندەن

بىقول واقىا مانا بىار
جەنە بىز دىپ نە سىنلەن
بەعدلى نورفاى ابىقول
كورونووجى نە بولەن

ابرولەنگلەن دىرشانى
قاراسىعاى سەبولەن
پادار برسەنى قارىپ تا
قىس ولەدە بولەلدى

انلىيا تالاسى
اورونوى ن الامى
قال سىعاسقان بورانامىس
~~قالاد الاسى~~
قالدى ادار تالاسى

قزاق قرغز اركعه لدين
قايسى برى جانا شدى
جانه بيز ديب قاتچاسى
جه تالاب ايدان اوداشدى

تالاسدغى سارولار
قزبين برليب جاراشدى
اره قورب بولدى سارباقى
برانادان تاراشدى

ايلكه ده ل بر باشقا
اسانقول طغا قاجاشدى
تامغاسالدى الاميه
كرقول ندر تالاشدى

جيسان صوند اسانقول
بيزگه تاشدان جاناسى
ييد بولوبدى ده لهدى
جيردى تالاب تانسدى

قيشى دونن سارودان
قراما جبرقون بارعان
بار اكان باد ساه
باشدا قيد دار بغان

بار جه قزاق قرغز دار
قورقوب جه ركان قمر بيان
كوب مسلمان قيلغان
تابا قيسوز زار بيان

آدشن بار غان كوداردى
الشر اتقان كوب سارتدى
قزاق قرغز اوكنين سول
تابيابت اتام جوماردى

اوليانه جه ملكندى
اوره ن تيلب كه له ردى
جوماردق سين اتاكام
قواج غه برگين زكه ردى

باقتىسى جه نگه اجى اتام
جيلغى ده لدى كه كه ردى
شريعت دين جبال من
ديننه ده لدى بكيت دى

آدلينه تغا بيران
ادقى جيستان تالابدان
تاپران مه ته ن و جيالغان
تاشتار مه نه ن اوبيران

هوا جیغفر باغری بیی

انگا ایچ من تاتابیدان
مچی لیو نه کی شی بولغان جوق
اسانقول مین تینابیدان

ساروچینه ن تونجیودان
زار ایلادی اوچ دوبان
ساتاچینه ن کیتر به نی
اوکیا باغشواوزی تغان

هولته بوی سار باغشی
بر برینه یه کنه غان
بولغیش نه کنه غان
چه تکه ره به که ن کین بودان

آلته تجانتدا صدوز بار
تنیچه دو قرغز بار
اوستیلور دیتار تینان
بازاکاچ بر چینار

قاراقول بسکه کی دوبانی
بازی اوقو دعا
تانیق تورسین اچ تغ بود
سرلقی اسانقول تغانی

ساز جانش دین باری سی
زامانگدا دوبلادی
قبول بولغدی آلار دین
اوقوب کلکین قرانی

اوقوب کله دی اچی اتاج
قزاق قرغز بوداقی
ایتالیقدین باری سی
ساز باغشی دین اوزانی

اوقوب کله دی مراصا
اوستیلور دین قیرانی
بازی کله دی باقرین
اچی شاشین صدانی

قرتیه کله دی قرغز بولیشه
خدمت قیلدی تورت بولیشه
کلگان آداخ کیتگان
اوستیلور دین بوجارز

بازار جانتای باللاری
ساز باغشی دین تیناری
بازار شابیدان مرلیعداری
بیوک جیغقان چیناری

الی دوران کوب بولسه
اوی تا ایسین سیناری
اوی جه ینان کوکیز بجی
تا الدین جیغاری

تارای قیرغیز الگندین
تا اماشی بیناری
ایبی که تکن دوربولسه
ایسین تاب قیناری

تا ابیر که ن تان جاناتای
تا جیغایم جرتوا نیتای
ازده که بولسو جاناتای
آدا سغه جرکون باسربای

سلدو بیتای تورتا بولیش
سرسر سایین قوتوش
اوقور بولسه سلدور
بیسکاکا سال دوروش

توقتا بولیش ال تا ادی
یالغز تیتای بوکوز
قیسوی آیتان باری بس
یازغان آقین سلدوز

دارغاکه باغانی

باعندی ساریدین سرداری
ایسی که لدی سوز یکیب
بزکه لدی سوزی جرکون جالداری

باسار بکه ن اوزا اوردون
ارتندا تالغان بالداری
بز بالا ایسین بوکه زده
دولتیز دوکی تارجادی

زمان بولسه آتا سدین
جوته ربه له دارجانی
یالغز اوریش بولیوسه
باشتا جوقدور آرمانی

اوده بکه نتدی آتا که
دونیانین یالغانی
توسعون بیغین قیرغزدین
باستا قدای سالغانی

الکا بیدا جانداراک
تاسکند دا بالکه نا ال
جیناز دین اولکونه
اوسکه لد رخبا را

قارماليق قاليق بالالار

باتا عتسا تيلدى زار
قاشتىڭ داۋات باگت
اق قاراس جامالار

اتاكه نى الىق اولدو
آل اتا بابای قامالار
ار باغى او جون اتا مدين
اوزى اوليق چيغارار

شريعه مه حيت سالدريب
الديان دما الدريب
اوقتب جاتات بالدارى
سرايعه قاتا ندريب

كه يپ قالدىق بازغه
كويب و جيدى جاندريب
دوقاندا اشقان اوراسيب
اتاكهم اتقيلتان قاندريب

قالامو مشه قاسغه
مه يت ساليب به ده دىك
باتيع الدىن قاباتان
قاريغيه دان جيع جينيش

لقد اليدى غا زغه

قاراسك جوركيمل زغه
كه يى بجسدن كچ قالغان
بازاكم سا بازغا

فراج لعر غد قدل بركه ن
فراج اتندى تتن بركه ن
بيچارا سيندن غريب غه
قدل قايردى جدنك بركه ن

+ قدل قاتيرغان فراجى
وقان بخار ملاكه
كه الكه ن ساليب فراج سه
كوب جيلىق الغان او جوه

آليق سيل سزوكد و
بازغان اتيس ده جبدو
محشر كه نو ادشه لدر
قايا بيلدر قلدوغه

رامانق پادشاه
باريپ كه لكه ن بازشا
ماسق اى جالسه
بركه ازغان باناشاه

تونچاسىنىڭ تالاسى
قىلدىم كەلگەن تاماشا
قىزمىن قىلغان اولاقلار
باغچا ئىچىدا جاراسا

باغى بىر چوڭ ئاچى تاتاج
قىزغىزدان چوڭ بولدۇڭىز
بىز بىر دو باي تاتاق
پادىشا بارىپ قوندۇڭىز

بالدارىنىڭ بيروىسى
باسار بولغان ئوردۇڭىز
دىن مسلمان ئىچىدىن
بولسىمۇ نىچە بولدۇڭىز

اچىغا باغان قىزلىدىپ
بىر سىنە تارىدىپ
قول بولغان آداچىغا
ملكە بر باردىپ

كول اوستىدە ئوردەمە
قىرالباينى لدون اچىن كەر
دىلە بارىپ وە ئىكىدە
زبانىدا باشىڭ جىدۇ

باجىتان فقير غريب دى
كوزگەن مىلە سىرتقىدى
آشىن ارى جاخندا
سىنىڭە بارىپدى

اساوالدىن صدرىسى
باز رودىدە قيس اىش
چوڭ بلە مىندىن تالاس
بيوكون قيلدىنى جيلشى

داورا سىنا اچى نىس
بر مەكى بولە جينىز
تالاس بلە بنى چولچو
كور بوى تالدىج جينىز

جاناداغى مەكى بولە
روچاىن چىككەن باربلە
بىچە ىنىمى تابىرچى
تاب تالدى بوره لە

قىزمىن قىلباي قويىدى
بازار تاج زىرى لە
جىلقى غا مامى تا بالباي
بالىپ آلدى بوره لە

قدلوندا قيق بيلا
جاتيب الدى كله ده كه
بين جوزيده كه تيجى
قديوب الدى جيك

كه يرنادير آلاتى
كور گوروپدى سهولى
يادانكه اليپ داتيش
باغيش ده دو سالدايى

ايلاب كه لدى قوزى يب
سالدات كه لدى تيجه يب
دوكى ايلاو قوزى غه
يازدان يانتا ولده جوق

قوزى دوكى آرالاشى
ايلاغاندى بيده جوق
اولكه نده گى قدصى
بو قوزى دا جينده جوق

ايلاب كه لدى اوركيشار
قاراغاچى مهد قيشار
يارى كه لدى يازغا
اوزون دون اوزون مهرتار

اويو كده بر ايلاب جاتيشدى
آسماغا شيلق تيشدى
قايرچى لار جيلقى يب
آرزان باغا ساتيشدى

قاوداندن آرچه قيدريب
اوسكانلاردى جيدريب
ساليب جاتان كه صه بين
شاريعت قاشيدريب

ايچى پوششيش صردادى
سالغان ارشا جرغادى
ايچامالدى كوپ اليب
دوستانى ه رغادى

صى يازشابدا ندين
اوزاماننى اغى قزاق
قزغيزدين منابدارنان
دارا جايبى ارتكا يه لغد ندوخه
يازيلاق

جيروسه ندن جيرلدى
تعم بولتى جيركبى
اوشالاردون يارى بيى
سنكه بركه ن ه ركى

آربين ەكەن جاماعى
يايغان اتيق زيرەكتى
الكە تعاى قدرتى
كريق باعتى بر نيبەد

قاسيم بيدين تالغاسى
چوره سايلاق تالغاسى
اوشەل جەرىن بارينا
بازدين ينگەن اركاسى

قاسيم اى چوقوسو
ايانقولدون نە قەقوس
اورتعو كەتتى مشابدان
دونيانين چوق اوغاسى

شارجا تعا اوڭ آرچا
اوستولرغو لنزمارچە
قزاق قرغز اوكعولغو
تەركەتەر كەلنازارچە

اجى مەمەدن سەماندى
آلتاى ينگەك دوبانى
بر دەن كەلگەن اجى اكا
قزاق قرغز تقفالدى

سادير اجى كەبەگون
بر بر بە چەلگون
تالغان ەمەسكەگول
بازشابدان توردون

تانات اجى كە قتەسون
قادرين بيليب چوقتەسون
آليپ كەتتى بازفداى
قزاق قرغز نە قتەسون

قرق چيلتدين بەكتانى
قلقانى سزكە بەتبەدى
وفات قاچە بازداى
باشينگدان چوكدوق كە تبەدى

قورمان قوچوق ليغاچ
كوك مەلاى قورمان سوزكەماش
باز اجى مرحوماى
مەمەلەكەن بر يغاچ

مەمەلە يعاچ بەكولدو
مەمەلورى كەيوندو
قزاق قرغز وكميسول
تاشتى لزدين تەكوزلدو

قزاق قرغز تقرب بولسه
کلچه چیچه‌دی تقیوندو
بازرشابدان اوندو دیب
قاندای دوشمان سنیوندو

بازراق اچی تاریا
کازونون جاسق داریا
شریعت دان تشقاری
کاپ ما قتاسا ریا

ترکمن مه نه ن مزابیل
که یدی بازر تورسا دیب
قالیس ایدی بازی غه
اوپاز شیاز قورسا دیب

تاوار تابید ~~[illegible]~~ آندجان
آتی مشهور قورمان جان
دوستلر دوون بازینان
ارتق بازر قرغزتان

جبه دغال قاباق ساباقدان
چه تکن جوق وچه کیه ایاقدان
فدای ارتق قیلغان سیدگا
چه تکیره تی بازر قاپاق دان

الله یجاندا امندی بار
نه چه روقرغز بار
دوستلر دوون بازینا
تقل توردکان پیسل نار

اوتوب کله ندیل اچی اتا
قاچا بازردی قیلوب زار
قزاق قرغز ایچه نه ن
سزده ی بازر کیده بار

قازی مه نه ن اسافقول
دیبدیب اتقان سزرون بول
اشدی قالس تودارمه
بازرهندی بزراوغ لدو

مامربای مه نه ن شزدی
چلقیدان برکه ن سه مزدی
بازرساپدان مرکه مای
بازینا وه لدی جه جه گزدی

نه زه کبای مه نه ن قوماندی
ارقا قاص سه رگون دوراندی
قاسنا شاج دیه ن دوشماندین
قاسی بری سه قالدی

كەنەميانى ەۋلىسەمز بەلدى

بارى جيغى اورودول
ەسقلەر دەن بارينا
باتر آجى بيلك بول

تەسلەيدە بار باتر تان
تەرىپ ايتيڭ تانجا جان
قزاق قرغز اوكسولدون
جيققان جيق سزدەي ەجەربار

مايدا بيلاك جەڭ بيلاك
باتر آجى برنەرەك
امان جەرسەمر جوطى
باريپ غەنەڭ كەرەك

كەل باشندا باتر تان
كەربەي ايتيڭ تانجا جان
كەڭرە كەدە بەيەدان
جيققان جيق سزدەي ەجەربار تان

تەركيس مەنە كەڭ سەدان
قيدير باتر نەڭ نەغان
دولەن مەنە نەڭ تەغان
جەنكر بەلەن كيس بەدان

كەرمەنەي ەۋى نەبەۋى

سندان جيب بارين سەيادى
ونانين اودن تانجاسى
جاني آجيب كەبيدى

الگى دوران تەببەلسە
تاپى ەۋى جەبين
البن كەلين برجەەدى
جلقى مەنەن تەيين

سانا قنار دين سنا دين
برنوليش بيلگەن تادين
باتا لەر كەن باتر دان
اوسقەلەر دەن جابرى

قارا لەرول اقسودان
قادرين ارتق باشيدان
قزاق قرغز اوكسولغو
باترشا بران جالغوتان

تەراى الغرە ەۋى بيلگەنەڭ
تەبەتەبەمين كزگە تبەدى
يىتش اوجلە جيقانيا
باشنگان جبلدو كەبەدى

دردالباي دين سولتاني

بر بولغدين سرتاني
بر مەڭ تۇقۇ اتاڭ
بر جيلدا ديم قرقاني

سولتان مەنەن دالاڭ
بيلمايدان ديسني چيققاني
كورگون چەدە بارديب
بارى سزگە بيتقادى

باجر اولگون ابى راتاج
سوزين وچ كيچ چيقادى
آرباغى چوڭ بار اى
سزدەي وچكيچ چيقادى

كاريشلاشقان دوشمانيدى
يزدە گە ساليپ نه قيادى
يتيش ووچ كل ديلگه
سوزين وچكيچ چيقادى

داميت اى دوروگ
بيلەچ قيلەب جەدوگ
قزاق قرغز اوتقەلدون
ارتق داوران سوردوگ

ماسم وقو جەكورەگان
بابيەباز سەرەكان
آيى بروصديپ آنامە
آقچامالين اوردگون

كورشي بولشد ابيل كباي
بولوب بركەن قزتان تاي
زاماندا بازديپ
اربر ايشي بولغن جاي

چال اجي مەن اوكون
اوكەمەگەو كوكەرگون
قزاق قرغز بارى بس
بلبلس بزگە اوتكوگون

سولتان ابرا بو سوندو
اقيلبار جيب سوندو
بردوي كورگون بازاي
دوشمان مەنەن دوستوندو

اسل مەنەن ساراغش
باري سينا بزتاليس
جەتتەوي تالدى بازغە
كوزكورگو ز كەتدي ابس

13

اوروشقه بیز مین ایرسیم
باتلیق آتشقان اوزوبیم
قبول قیلغان اوشه لر
پادشاه بدان سوزو دیب

بیزنی قیلغان باری بیله
تاله آتشقان چوق سز دیسه
اچیلانسا کا الا زغا
سوزینی تالیاغی توزغان بولکه

بیار بیماق مدن ساغینبای
زار بیلا باری ساغینادای
قاچاچانده باری بیله
قادیرکه باغیندای

الله تعالی قدرتی
ریتق قیلغان باغلنغان
دوبردوشمان بیق بولوب
سندرغان چوق شاغیلدای

قاپالغا اقسیدان
قادری چوقک زبودان
سدلله بوغوسار بانش
بر برینه بولکونغان

بولورمن منه نیته کوتوغان
الاردی سنز دیب کیم توغان
وانا قرغز اوکسهلدیب
باریپ نیه جیم توغان

سولسه لر دیب چولقو نقول
چولقو [illegible] بولوب چیقان اول
چونکدوق [illegible] بیله
بربیت چونکدان اچیا بول

اتی اولغاشه ایلچی
اوجیبوقه دانچی
قالدی مایدی تازالدان
تینس ملاسا عربچی

پادشاه بدان مرحبا
باریپ نیه قایرچی
یانوب جودوق باردی
دل اچینده باری دیچی

باقیمه نه ن چیقادان
باریپ آلدنی توقادان
اولکونکه باراى
برسدوق سوزه اوقیاغان

بارى كيلەمين بوشقەيدو 11
بارى سىزگە بوزتەيدو
جىتاپ ايتسا اقندار
بارى جىقغان قوزقەيدى

قزاق قىرغىز بارى بىسى
تىزگىنىن سىزگە بەشقەيدو
اوقب كەتىپ اجىن اتاڭ
بارى كىيىپ مەستەيدو

اسمارا مىن مارگىنى
بارى بىرگەن دىگىنى
جاماغ كەلسە قوزغىن
زامانىڭدان بىر كىنى

مەحارق مىن جالەيقار
قەب اقساق سوز تاندرار
تادرىپ بەلگەن اتامىدىن
كەوب اعيىن جاندرار

كىنى تالازىغا بارامىن
كەزبە مەدەن سانامىن
اوستال زدوي بارنيان
زتق بارز تالايسڭ

سارولاردين جانقورەن
تالاسدان جىعقان بىرقورەن
تادىرگە بارا الى
سوق تامر بولعان دىست

تورتكە بولىندە الاقچين
سوزىن اتساح بارى چس
بازاتاح مىرعىداي
قالدەب جورگەن بارى سىن

بىردىلە نىن بىشى بىردەن
بولالغان جوق سىزگە تىڭ
قىزسىن بىرىپ تايادان
بولەب جورگەن سىزگە جىح

كەبو قىلىپ الدىقدىب
سوزىنە شوب قىلغان دىح
اولىندەن سول دنا بدىن
ماراباسى سىزدەن كەح

ەلگە يلگەن مانابىل
ازقا اتاج تالابىل
البدەلى كەب قزاق
بەلگە نىجە سانا بىن

اتالىدى قزاقدان

قوتقازعان تالاي جرابدان
بار اڭاح چىققاندا
قوتلعان قزعى مازا قدان

تامسون مەڭەن او مەلدو
الا زردى توزبەدو
باللاب اىتسا اقىن دار
بارى جەعىن قوسقودو

قو جيا بردى تنغو بياى
قولدوب جوركون بىشولاداى
تاىاق قزعى تانى ايدى
البت كەلدى بار فداى

جەسجەدى الغا داى
كو كلو سزدون تالبادەن
دوتب كەلدى دوشابدان
دونيانى يالغانى

ايلەدە باكول تامىش
دلە تاياق كەب جانشە
اتالاتبشە كوب بولسە
اربت قدچە سز تاليس

نەسكە يدە بار تاشقا دە

جەدر بەلەن باشتادو
تاياق قزعا اكسو لەە
تالالا جەعىن تاشقودە

توللو مەڭەن جاريلاب
دوسكە او عب زار يلداب
باقىن دارى بارعە
اولان اتقان جاريلداب

تاجى ەن مرزە بىك
تاياعان لزى ە بارديب
اوى كەل ركەن جولدا
بارغەلە جاردىب

مەڭە مەڭەن سان مرزا
اتقان سوزم بىلكورسە
بارى بەزغە بايدالو
بار اڭاح كەب تورسە

التغى باي الياس
الياس اتكەن ببول جاز
قزاق قزعا بارينا
بارتا بدان دە نماز

7 نۇرۇزباي مەن كەنەن تان

جىرلەدان جىعقان اولكەن جان
اللە كەن مەنەن الاردان
الىس كەلدى سىرز دىيەداك

كەلكەندە دوارفىن دار
كەلەبەسىرلەزار جىلار
اونتان وراق وغىزدار
كەلەبە اجىس جانداردار

جىن دوبان جاۋردى
جىلغە تىدى زامان اوردى
شىل الدىرغان اجاراتا
دىنى باشقا تاۋردى

الى دوبان جاۋردى
ارباغى جەرەدى جابردى
النەمەيجە بولدى
ارلى جىعقان باۋردى

جاۋىپ الدى آرشىنە
اتاتە تالقار جىلالدى
نەجەدبلوى جىيلدى
جىعدى تەمن جىيلدى

اشى تاكەلدى كەدبلىش

قدمت قىلدى تەدىن بلىش
كەلەن كىتى كەبتوكون
اولبەمسان ىببجوكز

الى جىعقان آدامدار
اون مەكى تەكە اوجوكز
نور محمد پيغمبر
جىمىزكەنكە لەدوكز

الىكەندو تارادى
ارغىتاق الى جارادى
الالىيدە دورەلەر
سارايلىق تارىبى تارادى

جەكەندە تارادى
جەتىلىكەكى كەلەكى جارادى
مەندان ارلى اشى بولدى
كەكوتانغا بارادى

قدوق الدى نە جەنكون
قەدىب جاتدى كەيغن تون
كەسنكەدە جاتىن بالدار
قدىب جاتاق ساليب اوتە

قوربانیم بیده قیلا اوسا
قول قویقانیم بوکن اوستا
بیمن اوچ نقدیری
یازلغان لوح المحفوظده

فراق قویغان تاقی ایدی
قالسین دیدیم بیر نفسی
غایب بوزدو سویلیدیم
اولکن بولور قیزغینه

قوشیز بیلکن ادالار
سالیب السین قوشیزغه
اوقیوی قیلی سوچا ایتار
جانا سالسین دوبوشتا

جانشن نه غای اوغادی
که صیر مدنون اوشتا
دعا قیلسون اوسته لر
بار اجی دانیستا

Адрес ________

اوبلوسو سومرچین
اوکی مدنون سنال سزیم چین
بیشیای سشو اوبازیم
بیلکین بوز دیب چیقیسن

کفن تالیع بولوده

غزال جایار بوتون نوزیم
غایب بوزدی سویلیدیم
که چیکدی الله کولسین

سارغایغان بول قولوسیم
بالا که مال بیلوشیم
شاعر اسماق شای بیکف
که قیتقه بین دوشیم

نمرکی بیز اسپارشین
سن تاکی سوزیم تولفرسین
انی او سالاکی سوز بیدی
تاکیپ قوش بولور جینی

7 40 стр.

بارشالاردان اوز ارا تاتدا

اوسی سوزدا قزاق قرغزدان

دارجه ییبه ارتق بولمادکن

1912 نچی جیلدا اولگن

اول وقتده سنابدار دیب

جاده قوغز بولیوغا الله

اولگنغان مانب البدادی

بولعان جوقک سنابدار اولگندو

کلیس قزدا بیلادار جادیدان

د جیلدار امس کلیس ادبرد

مال اچا الیس سنقل وقتده

سینه داغی جویته میداغی قازدان

قتل اولعان قسمی بارلوغه

ازالمعی قیلدی

سنابدار ارد دیس جیلی بولعان

بر کلی اولگنه قارالدان

سوز ادیم بارشا بالان

قاندا جا بولعان جوق بولعان

دیب ال الیندی بارشالان

اون بیشنده اوچ تانی جولی بیلا

وتن جوقه الدرغان دمه ن

بارعه الغان لیس درکسا اندی

فی که لمدی الغا نده ده لیه بیدن

اسلی ری نه جولعوج بولدب

انشا [illegible] الیب ارکان

اوسیغان [illegible] بارشاغه

قادرلی بولعان عیس الغا

سنقل دارلی [illegible]

[illegible]

با بیان د [illegible]

بولعان جانا بیلوانغه

[illegible]

بولعان جیلی آتادی

بولعان [illegible] داغان

اجعا بلان [illegible]

انشا ده ب دیس آتشقان

سنقل دیس اتیس بولیوغه

قالغان بادای سنقدا

سنابدار دیس بایلان داراجاسی

ذبیشی بولعان باری بارشا بالاغه

قسلاسی ئیلدیب ترغان

ساقی تاده بیلق

27 VII 35 ژ.

Sumaz ... buyurga ve ... Kalem

~~266600~~

201 ...

... 20 ... 28 ...

geçti ...

Инв. 514./295

ШАВДАН КОШОГУ.

Записал Ысак Шаибеков в 1935г. (Рукопись на русском алфавите.)

Кошок в честь батыра Шабдана. Сложен в 1912 году. Написан в стихах с прозаическими вставками.

стр.1-34

Институт языка, литературы и истории
Отдел рукописи
Инв № 295
35 стр. 1981 г
Кирг. ФАН СССР гор. Фрунзе

1946, 18 апр.

Кир. ФАН СССР гор. Фрунзе
языка, литературы и истории
ОТДЕЛ РУКОПИСЕЙ
Инв. № 574

перепечат 28/X-53г.

Ысак Шайбек уулу.

ШАБДАН КОМУГУ.

Жазылды 1912 жылы.

Кетка салган жамегым,
Каргылданба тамагым
Кай моллалар окусаң
Калыт койбой карагын.

Кагаз калам ньмын
Калтырбагын сабагын.
Кафа болсо баатырга
Ачуп бергин кабагын.

Ар ким айтар билгенин
. . . .
. . .   .
. . .   .
Айткандардын биримин,
Мен айтайын билгеним
Билбегеним бил дебе,

Яктырбасаң сөзүмдү
Жазган молла ким дебе.
Ким десең да мейличи
Жаман айтып үндөбө.

Баатыр шабдан кезалы
Баштап сөзүн жазалы.
Байкап туруп сүйлөсөм
Чыгар сөзү мазалы

Офат болуп падыша
Эли болду назалы
Эптеп кысе чыгарып
Эл кумарын жазалы.

Жетимиш үчтө кердилар,
Азалы тагдыр кыфаны,
Эли кейдан табады
Батыр сындуу тазаны

Эрте өттү баатыр деп
Эли күттү [illegible] ээзаны
Истегенде ажыны,
Элдин көөнүн басалы.

Баатыр шебден сабазды
Байкап катка жезалы,
Көбүреек кейип баатырга
Кетирбейлик мазаны.
Он бешинде аттанган
Ок аткенда жазканган.
Оң жолго кылган шыкыры
Оң жолунан башталган.

Кыргакдуу найза колунда
Кырк жигити оңунда
Кыйыр болгон душманы
Кылчайбаган солуна,

Уккан адам таң калган
Баатыр атам чоңуна
Казак,кыргыз оңмен сол
Кирип турган колуна.

Кайрат кылган душманды
Кыргын кылган жолуна
Баатыр атам мархумай
Кылчайбаган солуна.

Казак,кыргыз,сарбагыш
Баарысына сиз калыс
Эми катын туварбы
Баатыр сынды бир дааныш.

Кытай менен кыргыздан
Кыргыга кетти сиздин даңк
Кытай,орус тушунда
Чыгалбас сиздей черби жан.

Орустан орноп аржагы
Кабарын уккан алыстан
Өтуп кетти бир туйгун
Чыгар бекен кыргыздан.

Кыргыз менен казактан,
Кутулткан талай азаптан,
Болор бекен сиз өндүү
Казак,кыргыз тарабдан

Угалбадым сиздей чоң
асырга гажим мерабдан
Ахмадкан ортобдо
Кетмен-Төбө саякдан

Кыргыз,казак оң жолдон
Ар ким чыккан ар жактан
Андакен менен ажы ата
Жеткен сизге каякдан.

Эр өлтүргөн сотдон
Куткаргансыз набактан,

Жазган муну бир акын
Черчабейды жамактан.

Бугубайды Чыныбай
Чоң болуптур көл жактан
Өз алынча зор чыгып
Өткөн экен көп жактан.

Сиздей жоомарт болгон жок
Бечараны көп баккан.

Алты дуван топ болсо
Кыйыгы менен сөз тапкан.

Айткан жерде кутулган
Алты жылдык рыстан
Асти сиздей чыгарбы
Ушбу казак, кыргыздан

Жоокерчилик убакты
Шондо конгон чоң бакты

Наманган мен анджан
Талкалаган чарбасын

Жанындагы жолдошу
Айтып-айтып зар какты
Алып берип аларды
Падшага көп жакты.

Карагай найза колго алган
Калмакты көздөй жол чалган
Кан сиякты кан атам
Калмактан барып олжо алган.

Канча сан кол качырса
Кайрат менен кол салган.
Кырчылдаша келгенин
Кыйшайбастан мол салган.

Кыргактуу найза кол алган
Кытайды көздөп жол чалган
Кызмети менен ажы атам
Кытайдан барып олжо алган.

~~Кыргактуу найза кол алган,~~
~~Кытайды көздөп жол чалган~~
Анджан менен Наменген
Багындырып алган чын
Анын төмөн жагында
Өлгөн шыгыр чоң камиткен

Казак, кыргыз ар ким мол
Баары болгон сизге жем
Бирге жүргөн адамга
Бөлүп бердиң жемиңден

Баяке ажы Манаббай
Үлкөн болгон демиңден
Карагай, чеп калың деп
Же алгансыз Кеминден.

Шол убакта манаптар
Жетебиз деп теминген.
Жетмек тургай ошолор,
Көрүнгөндө төбилген.

Эрегишкен душманы,
Кара мыктай себилген
Жардам берсең карыпка
Кыйын эле дебилгең.

Аулиата Таласды
Ойрондоѓон алашды
Айткан сөзүн атамдын
Кандай адам талашды

Казак, кыргыз ар кимдин
Кайсы бири жанашды
Жетебиз деп канчасы
Жете албастан адашты.

Таластагы саралар
Кызын берип жарашды
Он төрт болуш сарбагыш
Бир атадан тарашты.

Илгерки эл бир башка
Эсенкул манап кармашты
Тамга салып алам деп
Ким колунду талашты

Шер чыккан сонун Эсенкул
Бизге кайдан жанашты

Тең боломун дегенди
Жоодой талап канашды

Кошчу менен саруудан
Курама журттун баарынан

Баатыр атам падыша
Башда кыдыр дааркган.

Барча казак кыргыздар
Коркуп жүрген каарынан
Көп мусулман кутулган
Набактынын зарынан.

Ашып барган көк артды
Алсыратткан көп сартды
Казак кыргыз оң мен сол
Таппайт атам жоомарды

Аулията Чимгентди
Ойрон кылыб кекетди,
Жоомартдык атакем
Хожеге берген зекетди

Бактысы чоң ажы атам
Жигити элди кеткетти
Шариятдын жолу мен
Динге элди бетди.

9.

Адигине тагайдан
Артык чыккан талайдан
Кейрат менен олжо алган
Кашкар менен Алайдан

Чоң чыгыптыр бектисн
Эшкожо мен Канайдан
Эчким теңдеш болгон жок
Эсенкул мен Тынайдан

Саруумкушчудан
Саруу менен кушчудан
Зар ыйлады үч дуван
Санасынан кетирбес
Өң сарбагыш өз тууган.

Солто, бугу, сарбагыш
Бир бирине тең туган
Болгон менен тектуган
Жеткирбеген сын будан

Андыжанда мундуз бар
Нече уру кыргыз бар
Ошолордун барынан
Батыр атам бир чынар.

Каракол Пишкек дубаны
Бары . . . . .
Кантып турсун жоктобой
Сырткы Эсенкул туганы.
Сарбагыштын барысы
Заманында дулады,
Кбул болгой алардын
Окуп келген кураны.

Өтүп кетти ажы атам
Казак, кыргыз уданы,
Айтканымдын барысы
Сарбагыштын ураны

Өтүп кетти мархумай
Ошолордун кырааны
Бары келди бакырып
Ажы шатын сданы

Кыркына келди кырк болуш
Умин кылды тәрт болуш
Келген адам күтбәгөн
Ошолордон букбөнүз

Баатыр Жантай балдары
Сарбагыштын тынары
Баатыр Шабдан мархумай
Бийик чыккан чынары.

Алты дуван топ болсо
Ак карасын сынары
Ак жеринен куйгузбей
Каралардын жыгары.

Казак, кыргыз оң солдын
Каракашка тынары
Эби кеткен до болсо
Эбин таап кынары.

Кара бир тил кан Жантай
Кармаган журту аз Тынай
Аз деле болсо эр Жантай
Адамга жирген бастырбай

Мулдэ тынай торт болуш
. . . .
Окур болсоң моллалар
Бегирек сал добуш

Торт болуш эл тарады
Жалгыз тынай бекбоңиз
Койбой айтат барысни
Язган акын молдоңыз.

Маргыланга барганы
Багынды сартдын сардары
Айтып келди сөз кылып
Бирге жургон чалдары.

Басар бекен өз ордун
Артында калган балдары
Бир баласын бу кезде
Орунсуз орус кармады.

Амэн болсо атамдын
Жетер беле дарманы,
Жалгыс орус болбосо
Башка жоктур арманы.

Өтүп кетти атакем
Дүйнөнүн жалганы
Түсун жыгып кыргыздын
Башка кудай салганы.

Алматыда жандырал
Ташкенде бар кенерал
Чыныныздын элгөнү
Ошолорго барабар

Кармалып калып баленыз
Банектыда кылды зар,
Ташкандагы атбакет
Ак карасын чамалар

Атекенин алты уулу
Айла тапбай камалар

Арбагы үчүн атамдын
Акыры улук чыгарар.

Мүрсө мечит салдырып
Абсун молдо алдырып
Окутуп жатат балдарды
Шариятка кандырып

Кейип калдык батырга
Куйуп ичти жандырып,
Душмандашкан адамдын
Атакем акылынан тандырып

Калмак ашуу тар сууга
Мечит салып бердедиң
Баатыр өткөн ажатай
Казынадан жем жедиң

Тууду кудай намыска
Карашып жүргөн мал азга
Кейибестен ким калган
Баатыр атам сабазга

Кожолорго кол берген
Кожо афинди тон берген
Бечара минен гарыбга
Кол кайырды соң берген

Кол тапшырган кожого
Кокан гывар моллаго
Келген сайын кожосу
Кеп жылкы алган олжого

Анык сөйлө сөзүндү
Жазган акын өлжобо
Маашар күнде аршулар
Таяр болор колдоого

Ламаныф падыша
Барып келген батыр ша
Мамыналы жолдошу
Бирге барган жанаша

Канча шаар калеаны
Кылып келген тамаша
Феемин кылган олыктар
Барваннына жераша

Бактысы чоң ажы атам
Кыргыздан чоң болдуңуз
Битрбордо байтакты
Падша барып кондуңуз

Балдарынын бүрөбү
Басар бекен ордуңуз

Дин мусулман ичинен
Болушунча болдуңуз

Ажыга барган фирипдеп
Бендесине карыз деп
Колу жеткен адамга
Мекеге бир барыш деп

Көл үстүндө от кеме
Жүрөдбайт көлдөн ат мен төө
Меке барып жеткенде
Зиратта баскан жөө.

Баккан факир карыпты
Көрген меке шерифди
Анын ары жагында
Мединеге барышды

Исам элдин мүдеси
Батыр этти кыйын иш
Чоң кеминдин таласы
Беш күн кылдың жыйылыш

Доранына ажынын
Бир миң теңге жыйдыңыз
Талас кетип жолочу
Көрбөй калдым жыңыз

Институт языка, литературы и истории
Отдел рукописей
Инв. № 295
35 сиз. 1981 г.
Кир. ФАН СССР гор. Фрунзе

Жана дагы миң теңге
Үч ат чеккен поуске
Нечен түмөн кайырчы
Таап келди береке

Кызматын кылбай коебу
Баатыр атам зереке
Жылкыга мамы табалбай
Байлап алды тереке

Колунда жок бечара
Жаратып алды кереке
Эт, кымыз түгөтпей
Куюп алды чеке

Күбүрнадыр Алматы
Көргөройду севлети
Берденке алып мейитин
Багып турду селдаты

Ыйлап келди фирстоп
Салдат келди нече топ
[illegible]
Орус ыйлап кыргызга
Батырдан башка элде жок

Кыргыз орус аралаш
Ыйлабаган бенде жок

Өлгендегү кызметин
Бу кыргызда чеңде жок

Ыйлап келди уруктар
Карагайчы мужуктар
Бары келди батырга
Узун узун муруттар

Өбектеп ыйлап жатышты

Асманга мылтык атышты
Кайырчылар жылкысын
Арзан бага сатышты

Товлан арча кыйдырып
Усталарды жыйдырып
Салып жатат кумбезин
Шарыгатка сыйдырып

Ичин тышын сырдады
Салган уста жыргады
Акча малды көп алып
Дүнүяны ыргады.

[illegible]

Эми батыр Шабдандын өз заманындагы казак, кыргыздын манабдарынан даражасы артык болгондугу жазылат.

Чоро менен черикди
Темир, Болот, Черикти
Ошолордун баргысы
Сизге берген эрикди.

Арбын экен жамагы
Язган акын зерекди
Алла тагла кудрет
Артык бакты берибди

Касымбек мен калфасы
Чоро саяк калкысы
Ошолордун баргына
Батырдын тийген аркасы

Касымалы Чоросу
Эсенкулдан Токтосун
Өтүп кетти эр Шабдан
Дүнүянын жок орфсы

Шаркыратма Сы ерча
Ошолорго сиз мерча
Казак, кыргыз оң-солго
Төө көтерген сиз нарча

Ажы менен Суанды
Алматы,Пишкек довәнды
Бирдей кәргән ажы атам
Кәзәк,кыргыз тугәнды,

Сәдыр ажы,Кәбәгән
Бирин бири жәләгән
Калган эмес кәңүлү
Батыр Шәбдан тәрәдән

садыр ажи кӧбегон
бр брин жологӧн
калган эмес коңӧлу
батр Шабдан тородон.

Канат ажы Токтосун
Кадырын билип жоктосун
Алып кетти бар кудай (Худай)
Кәзәк,кыргыз ноктосун

Кырк жигиттин Бектәни
Кылганы сизгә жетпеди
Оғаткаче батыры,
Башынден чоңдук кетпеди

Курмен,кожо,Кулжыгач
Кәкүмбәй Курман сәзгә меш
Батыр ажы мархумай
Мәмәләгән бир ыгач

Мәмәлү жыгач бүгүлдү,
Мәмәләрү күбүлдү

Казак кыргыз оцмен сол
Кантип сизден туцулду.

Казак,кыргыз топ болсо
Ким чечеди туйунду
Батыр шабдан етду деп
Кандай душман суйунду

Байзак ажы карыя
Кезунен жашы дарыя
Шарыгатдан тышкары
Кеп мактаса рыя

Туркмен менен Мырзабек
Кейиди батыр турса деп
Калыс эди барыга
Оязсыяз курса деп

Тов эракасы Андыжан
Аты машур Курманжан
Ополордун барынан
Артык батыр кыргызтан

Жумгал,жабак саякдан
Жеткен жок эч аякдан
Кудай артык кылган соц
Жеткизет батыр каякдан

Андижанда мундуз бар
Нече ру кыргыз бар
Ошолордун барына
Too кэтерген бийик нар

Өтүп кеттиң ажы атам
Канчабызды кылып зар
Казак, кыргыз ичинен
Сиздей батыр кимде бар

Казы менен Эсенкул
Эптеп айткан сөзүм бул
Энди катын төрөйму
Батыр сынды бир угул

Мамырбай менен Теңизди
Жылкыдан берген семизди
Батыр шабдан мархумай
Барына элди жегизди

Тезекбай менен Команды
Аркаң мен сүрген доранды
Касташам деген душманды
Кайсы бири соо калды.

Кененбай эли Семизбел
Бары жогу уруу эл

Ошолордун барына
Батыр эжы бийик бел

Тескейде бар Батыркан
Терип айттым канча жан
Казак,кыргыз оң солдон
Чыккан жок эч бир жан.

Майда белек,чоң белек
Батыр эжы бир терек
Аман жүрсө марҗумай
Барыбызга тең керек

Көл башында Батыркан
Көрбөй айттым канча жан
Көкүрөкдө бугудан
Чыккан жок сиздей эч бир кан

Түркмөн кеңиздин
Кыдыр батыр тең туган
Болгон менен тең туган
Жеткирбеген сен будан.

Курменти эки топ эли
шолардын барын суяды
Оратын угуп канчасы
Жаны ачып кейиди

Алты дуван топ болсо.
Тапчы эди жойыны
Алып келип берчи эди
Жылкы менен корни

Саяктардын Садыры
Бир болуш билген кадыры
Байда керген батырдан
Оолордой чабыры

Кара бурул Аксудан
Кадыры артык жакшыдан
Казак, кыргыз он-солго
Батыр ажы жалгыз кан

Торайгыр эки бийикти
Торайгыр эли Бектени
Түпту сиэге жетпеди.
Жетимиш учке чыкканча
Башындан чондук кетпеди.

Эр Далыбайдын Султаны
Бир болуштун сырттаны
Бир мен тон атаке
Бир жылда эки кырканы

Султан менен Далеке
Телтайдан мыкты чыкканы
Керген жерде батырдын
Бары сизге ыктады

Батыр елген ажы атам
Сезин эч ким жыгбады
Арбагы чоң батыры
Сиздей эч ким чыкбады.

Каршылашкан душманды
Тизеге салып ыктады
Жетимиш үчке келгенче
Сезүн эч ким жыкбады.

Мамытелы,Дүрүңүз
Тилмеч кылып жүрдүңүз
Казак,кыргыз оң_солдон
Артык доврон сүрдүңүң.

Масымкожо Күреген
Бары батыр сүреген
Аш берем деп атама
Акча_малын үреген.

Терт болушда белекбай
Белуп берген кунан тай

Заманында батырдын
Ар бир иши болгон жай

Чал ажы мен Өтөгөн
Өкүмүнду көтөргөн
Казак, кыргыз барысы
Бийлигин сизге өткөргөн.

Сулаймен, Айдабосунду
Акылы бар жосунду
Бирдей көргөн батыры
Душмен менен досунду.

Асыл менен сарбагыш
Барысына сиз калыс
Жетпей калдык батырга
Көз көргүзкө кетти алыс

Үрүстөмбек мен Ырысбек
Байлыгы ашкан Өзүбек
Кабыл кылган ошолор
Батыр Шабдан сөзү деп.

Изат кылган барысы
Талашкан жок сизден кеп
Ачулансаң аларга
Сөз айталбай турган тек.

Сарымсак мен Сагынай
Зарлап бары сагындай
Канча жандын барысы
Кадырына багындай.

Алла тагла кудурет
Артык кылган багындай
Эч бир душман бет болуп
Сындырган шагындай.

Кара-Балта, Аксуудан
Кадыры чоң сиз бууден
Солто, бугу, сарбагыш
Бир-бирине тең туган

Болгон менен тең туган
Аларды сизден ке: туган.
Казак, кыргыз оң-солдын
Барын сизге жем туган.

Солтолордын Чолпонкул
Чолпондой болуп чыккан ол
Журтдук кылып барысы
Берип жүргөн акча бул

Аты арыгаш Айылчы
Ар жыйынга цайынчы

Калтырмайды казалдан
Акын молла шагырчы.

Батыр ажы мархумай
Барыбызга кайырчы
Яазып журет батырды
Эл ичинде бары ырчы

Бакыр менен жетимдин
Барып алдың туткадан
Өлгөнүнче батырай
Бир суук сөз укпаган.

Бай Сыдыгын Бояйкойду
Бары сизге бозцойду
Байкап айтса акындар
Бары жогун козгойду

Казак, кыргыз барысы
Тизгин сизге бош койду
Өтүп кетип ажы атам
Бары кейип мостойду

Ашмара мен Меркини
Бары берген эркини
Чамам келсе козгоюн
Заманыңдан беркини

Кумарык мен Чалдувар
Куп айтсам сөз кандырар
Кадырын билген атамдын
Куйуп ичин жандырар

Кең Таласка барайын
Кетирбестен санайын
Ошолордун барынан
Артык батыр Таласын

Саруулардын Жанкороз
Таластан чыккан бир короз
Кадырына батырай
[illegible]
Сөөк тамыр болгон дос

Төт болушта алакчын
Сөзун айтсам бары чын
Батыр атам мархумай
Колдоп жургөн барысын

Бир дегенин беш берен
Боло алган жок сизге тең
Кызын берип китайдан
[illegible] кайтадан
Болуп жургөн сизге жем

Күө кылып алдык деп
Сүйүнүшүп кылган дем
Өкминен сол манабдын
Мартабасы сизден кем

Аркан
Элге тийген санайсың
Артык атам таласың
Эдилдеги көп казак
Билгенимче санайын

Алматыда казакдан
Кутказдан далай гызабдан
Батыр атам чыкканда
Кутулган кыргыз мазакдан

Касен менен Осмонду
Алар сизди тозупду
Байкап айтса акындар
Бары жогун коскоду

Кожомберди Ногойбай
Колдоп жүргөн шодардай
Казак, кыргыз каны эди
Алып кетти бар кудай

Чөмүч эли Алгадай
Кнулу сизден калбадай

Өтүп кетти эр Шабдан
Дүнүйнүн жалганы

Иледе баркел кемыш
Эли казак көп жаныш
Алматы,пишкек топ болсо
Айрып койчу сиз калыс

Тескейде баркашкан
Жедирбеген башка до
Казак,кыргыз оң-солго
Келалу корген ташкошкон

Толар менен жарыкеп
Дүмүңдү угуп зырылдап
Акындары батырга
Өлөн айткан жарылдап.

Качыке мен Мырзабек
Караган сизге батыр деп
Үй көтөргөн жолуна
Батыр келе жатыр деп.

Саке менен Сакмырза
Айткан сөзге бек турса
Бары бизге байдалу
Батыр атам көп турса

Алтымышбай Илияс

Илияс өткөн быйыл жаз
Казак,кыргыз баарына
Батыр Шабдан эрке наз

Норузбай мен Кененкан
Казактан чыккан улкөн жан
Айткен менен алардан
Алыс кетти сиздин даң.

Көкчө тодо аргындар
Куйуп сизге зар кылар
Уккан казак,кыргыздар
Куйуп ичи жандырар.

Жети дуван чакырды
Жалфинтди заман акырды
Тил алдырган ажы ата
Дини башка кафырды

Алты дуван чакырды
Арбагы жерди жапырды
Андмейче болуп
Артык чыккан батырды

Чакырып алды ашына
Алматы талкар чилекди

Нече үөс жыйынды
Жыкды түмен бийликди

Ашка келди көп болуш
Кызмет кылды төрт болуш
Келген киши көптүгүн
Обустан болжонуз

Аты чыккан адамлар
Он миң теңге олжонуз
Нур мухаммед пайгамбар
Машар күнү колдонуз

Алты күндө тарады
Аргымак ат жарады
Алматыда тералер
Суратын тартып тарады

Жети күндө тарады
Жеткилең күлүк жарады
Мундан артык аш болуп
Көкөтайга барабы

Конок алды нечен күн
Конуп жатты нечен түн
Көшөгөдө жаш балдар
Кошуп жатат салып үн

Кор болбойду колу уста
Кор болбойду чоң уста
Жетимиш үч тагдыры
Язган лахву махфузда

Казак, кыргыз каны иди
Калсын дедим бир нуска
Гайып сөзду сүйлөдум
Үлгү болор кыргызга

Комуз билген адамлар
Салып алсын комузга
Үнүн кошсо жарашар
Жана салсын добушка

Жашлар тургай угады
Кемпир менен аушка
Дуга кылсын ошолор
Батыр ажы дангшка

x x x

Обулусум Семирчин
Оң менен сол сөзүм чын
Пишпек шаар уязым
Билгин сөздүн жүйөсүн.

Кагаз, калем колумда
Казал жазар мунезум
Гайып сөздү сүйлөдүм
Кечкей алла кунесун

Сарбагышдыр уулусум
Бала Кемел болушум
[illegible]
Шагыр Исак Шайбекиф
Токтотоюн добушум

Номр 5 старшын
Сенек сөзим толкусун
Аңык уксаң сөзүмди
Кайта кумар боларсың.

Батыр Шабдан өз заманында өз тушунда казак, кыргыздан дарежеси артык болгон экен. 1912 ничи жылында өлгөн, ол убакытда манаптардын кыргыз союнча өлгөнүн мактап ыйло адаты болгон, чоң манап өлгөндө кели-кыздарына ар жадан ырчылар акын келип үйрөтүп мал акча алып, шол убакта мен дагы мойнумдагы карыздан кутулуу үчүн коңок жазууга аракет кылдым.

Шабдан батырдын жигити болуп бирге өсгөн карылардан сурадым батыр Шабдан кандайча болуп чоң болгон деп, алар

айтды батыр Шабдан он бешинде аттанып жокерчилик, убакта жоого алдырган эмес барын алган кийин тиркстанды некелей алганда некелейдин аскери жолдош болуп Андижандын шарын алып берген. Ошондо ал падышага кадырлу болгон чен алган шол даражага жеткенден соң казак, кыргыз оң сол барынан даражасы ашык болгон жана бичаралаларга моллалор кожолорго кайрыкер болгон динге жардамчы болуп намаз, ораза кармаган ажыга берген айтса аптап айтышкан шолардын айтуу боонча жазылган жади эзун шонда менапдардын барына даражасы ашык болгон бары батыр Шабданга кушаматчи кылып турган.

ЫСАК ШАВБЕКОВ.

27/ VII 35 г.

[illegible]
Полиграфическая фабрика № 2
Ленинград, ул. Дзержинского, 22
Арт. 2294 Цена 60 к.